RAMAIAH INSTITUTE OF BUSINESS STUDIES LIBRARY BANGALORE-54

SE – 023

I Semester B.C.A./B.H.M. Examination, January 2025
(SEP 2024 – 25)
LANGUAGE SANSKRIT – I
Sanskrit Poetry, Grammar and Comprehension

Time : 3 Hours — Max. Marks : 80

Instructions : *i) Answer in **Samskrit / Kannada / English**.*
*ii) Q. No. **I, VI** and **VII** should be answered in **Samskrit** only.*

I. समीचीनम् उत्तरं चित्वा लिखत । **(10×1=10)**

ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

Choose and write the correct answer.

1) किरातार्जुनीयम् काव्ये कति सर्गाः सन्ति ?

अ) नवदश आ) अष्टादश इ) षोडश ई) पञ्चदश

2) रघुवंश काव्यस्य कर्ता कः ?

अ) कालिदासः आ) माघः इ) श्रीहर्षः ई) भारविः

3) किरातवेषधारि कः ?

अ) विष्णुः आ) शिवः इ) अर्जुनः ई) इन्द्रः

4) दामोदरस्य पिता कः ?

अ) कृष्णस्वामि आ) नारायणस्वामि इ) शिवस्वामि ई) अग्निस्वामि

5) वासवोपमः कः ?

अ) कृष्णः आ) धनंजयः इ) शिवः ई) इन्द्रः

6) पाञ्चाली का ?

अ) सीता आ) द्रौपदी इ) गान्धारी ई) माद्री

7) पराशरात्मजः कः ?

अ) व्यासः आ) वाल्मीकिः इ) भीष्मः ई) द्रोणः

8) भीमस्य अपरं नाम किम् ?

अ) वृकोदरः आ) गणेशः इ) पार्थिवः ई) वनेचरः

P.T.O.

Scanned with OKEN Scanner

9) प्रशमाभरण किम् ?

अ) दया आ) दानं इ) धर्मं ई) क्षमा

10) जटाधरः कः ?

अ) युधिष्ठिरः आ) अर्जुनः इ) भीमः ई) नकुलः

(1×10=10)

II. **एकस्य** प्रश्नस्य प्रबन्धरूपेण उत्तरं लिखत।

ಯಾವುದಾದರೂ **ಒಂದು** ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಪ್ರಬಂಧ ರೂಪದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

Write an essay on **any one** of the following question.

1) काव्यं नाम किम् ? महाकाव्य लक्षणानि लिखत।

ಕಾವ್ಯ ಎಂದರೇನು ? ಮಹಾಕಾವ್ಯದ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

What is Kavya ? Discuss the characteristics of Mahakavya.

2) किरातार्जुनीयस्य प्रथमसर्गस्य सारांशं लिखत।

ಕಿರಾತಾರ್ಜುನೀಯದ ಪ್ರಥಮ ಸರ್ಗದ ಸಾರಾಂಶವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

Write the summary of the first canto of Kiratarjuniyam.

III. **द्वयोः** विषययोः लघुटिप्पणीं लिखत । (2×4=8)

ಎರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಲಘು ಟಿಪ್ಪಣಿಯನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

Write short notes on **any two** of the following.

1) महाकविः भारविः ।

2) वनेचरः ।

3) द्रौपदी ।

4) पाण्डवाः ।

IV. **चतुर्णां** श्लोकानाम् अनुवादं कृत्वा विवृणुत। (4×4=16)

ನಾಲ್ಕು ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಅನುವಾದ ಮಾಡಿ ವಿವರಿಸಿ.

Translate and explain **any four** shlokas of the following.

1) क्रियासुयुक्तैर्नृप! चारचक्षुषो न वञ्चनीयाः प्रभवोनुजीविभिः।

अतोऽर्हसि क्षन्तुमसाधु साधुवाहितं मनोहारि च दुर्लभं वचः।।

Scanned with OKEN Scanner

2) निसर्गदुर्बोधमबोध विक्लवाः। क्वभूपतीनां चरितं क्व जन्तवः ।
तवानुभावोऽयमवेदि यन्मया निगूढतत्वं नयवर्त्य विद्विषाम्।।

3) सखीनिव प्रीतियुजोऽनुजीविनः समानमाना सुहृदश्य बन्धुभिः ।
ससन्ततं दर्शयतेगतस्मयः कृताधिपत्यामिव साधु बन्धुताम् ।।

4) निरत्ययं साम न दानवर्जितं न भूरिदानं विरह्य सत्क्रियाम् ।
प्रवर्तते तस्य विशेष शालिनी गुणानुरोधेन विनानसत्क्रिया।।

5) विषमोऽपि विगाह्यते नयः कृततीर्थः पयसां इवाशयः ।
स तु तत्र विशेषदुर्लभः सदुपन्यस्यति कृत्यवर्त्मयः ।।

6) चतसृष्वपि ते विवेकिनी नृप विद्यासु निरूढिमागता ।
कथमेत्य मतिर्विपर्ययं करिणी पङ्क मिवावसीदति ।।

V. **त्रयाणां** वाक्यानां सन्दर्भं विवृणुत। (3×4=12)

ಯಾವುದಾದರೂ **ಮೂರು** ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

Annotate **any three** of the following.

1) अहो दुरन्तो बलवद् विरोधिता ।

2) वरं विरोधोऽपि समं महात्मभिः ।

3) नयेनजेतुं जगतीं सुयोधनः ।

4) कृतज्ञतामस्य वदन्ति सम्पदः ।

5) न विवादेन समं समृद्धयः ।

VI. **संस्कृतभाषया** उत्तरं लिखत।

अ) **पञ्चानां** पदानां सन्धि विभज्य लिखत । (5×1=5)

1) कवीन्द्रः	2) देवर्षिः	3) परोपकारः	4) एकैकं
5) देवालयः	6) इत्येवं	7) रमेशः	8) तथापि

Scanned with OKEN Scanner

आ) पदपरिचयं कुरुत (पञ्चानामेव) । (5×1=5)

1) क्रेतुं 2) आगत्य 3) कर्तव्यं 4) गमनीयं

5) शोभमानः 6) यथा 7) गतः 8) गतवान्

इ) अस्य गद्यभागस्य अनुवादं कन्नड / आंग्लभाषया वा लिखत। (1×4=4)

ಈ ಗದ್ಯಭಾಗವನ್ನು ಕನ್ನಡ ಅಥವಾ ಆಂಗ್ಲಭಾಷೆಗೆ ಅನುವಾದಿಸಿ.

Translate the following passage into **Kannada** or **English**.

पुरा धारा नगरे भोजो नाम संस्कृत भाषाप्रियः भूपतिः आसीत् । तस्य आस्थाने बहवः विद्वांसः कवयः च आसन् । भोजः स्वयं पण्डितः काव्यज्ञः। चम्पूरामायणं नाम मनोज्ञं । काव्यं तेनैव प्रणीतम् । तस्य सभायां कालिदासादयः बहवः कवयः व्यराजन्त

VII. इमं परिच्छेदं पठित्वा प्रश्नानां उत्तराणि लिखत। (5×2=10)

ध्रुवः उत्तानपादस्य पुत्रः । तस्य मातुः नाम सुबीतिः इति । उत्तानपादस्य प्रियपत्नी सुरुचिः। एकदा ध्रुवः पितुः उत्सङ्गे उपवेष्टुं तस्य समीपं गच्छति । तदा सुरुचिः कुपिता भवति। दुःखेन ध्रुवः स्वमातरं एवं वदति। नारायणं पूजयित्वा ध्रुवं स्थानं सम्पादयिष्यामि इति । नारद महर्षिणा उपदेशं प्राप्य ध्रुवः तपश्चरति। तस्य तपसा सन्तुष्टः नारायणः तस्मै ध्रुवपदवीं संददाति

प्रश्नाः

1) ध्रुवः कस्य पुत्रः ?

2) उत्तानपादस्य प्रियपत्नी का ?

3) ध्रुवः स्वमातरं किं सम्पादयिष्यामि इति वदति ?

4) कस्य महर्षिणा उपदेशं प्राप्य ध्रुवः तपश्चरति ?

5) नारायणः ध्रुवाय किं पदवीं संददाति ?

Scanned with OKEN Scanner